

Народна банка Србије

Реализација пројекта имплементације МСФИ 9 у банкарском сектору Србије

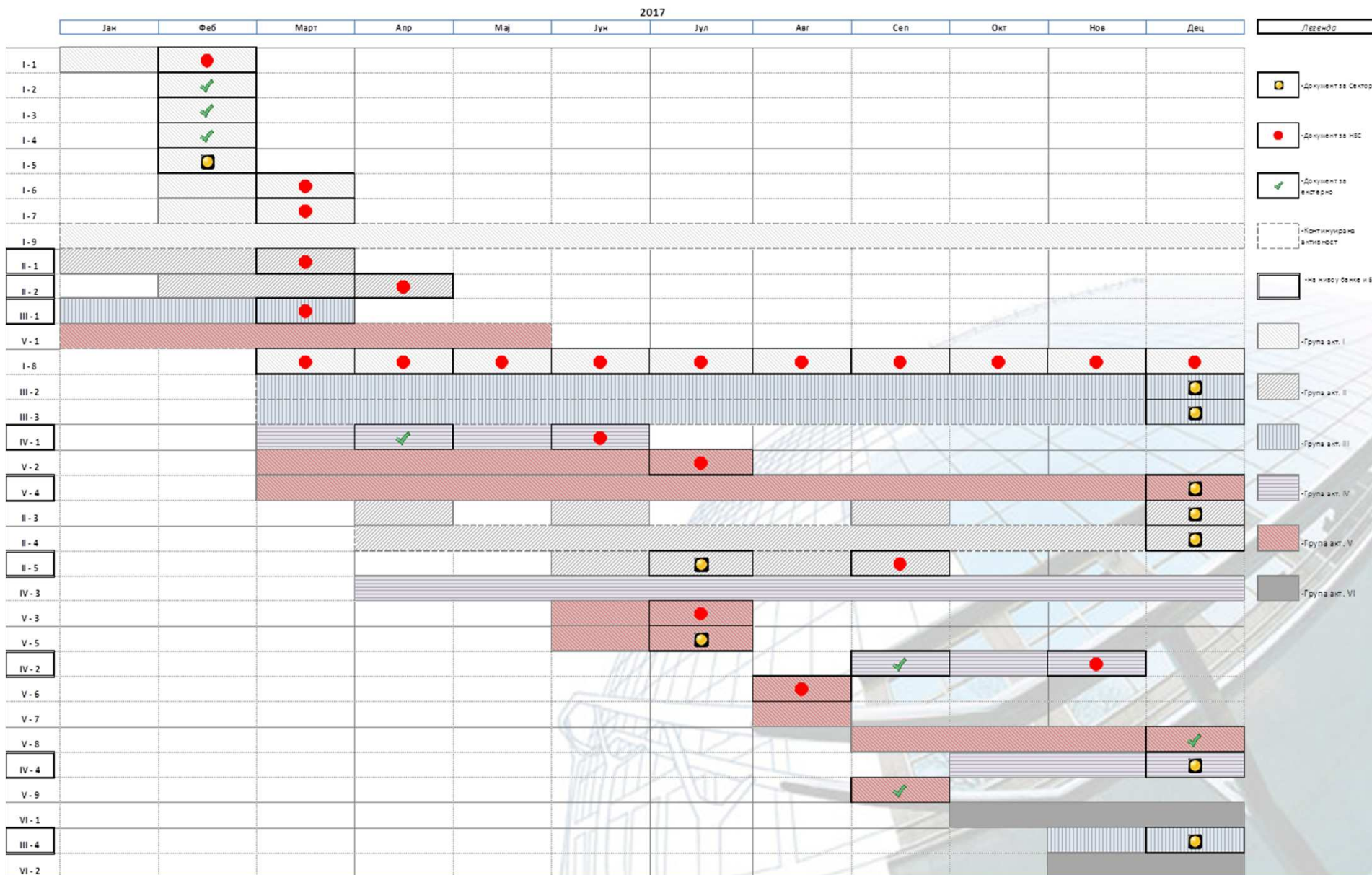
Народна банка Србије

Управа за надзор над финансијским институцијама

Сектор за контролу пословања банака

Палић, 7. децембар 2017. године

План активности у вези са имплементацијом МСФИ9

Квалитативни аспекти имплементације МСФИ 9

- У складу са Планом активности Радне групе Народна банка Србије је у марту и септембру припремила и послала банкама два упитника о активностима банке у вези са имплементацијом МСФИ 9.
- Статус пројекта имплементације МСФИ 9:**
 - Веће банке у развијенијој фази имплементације МСФИ 9 у односу на мање;

- Значајан напредак у имплементацији МСФИ 9 у септембру у односу на март текуће године.

Квалитативни аспекти имплементације МСФИ 9

- **Укљученост матичних банака и/или консултаната у процес имплементације МСФИ 9:**
 - Банке које су део прекограничних банкарских група - имплементација МСФИ 9 уз сарадњу са матичном банком, код неколико банака ангажовани и консултанти;
 - Банке које нису део прекограничних банкарских група – ангажовани консултанти за све фазе имплементације МСФИ 9.
- **Укљученост релевантних сектора, руководиоца и спољних ревизора у процес имплементације МСФИ 9:**
 - Носиоци имплементације МСФИ 9 у банкама: сектор надлежан за послове финансија и рачуноводства (фаза класификације и вредновања финансијских инструмената) и сектор надлежан за управљање ризицима банке (фаза обезвређења финансијских инструмената);
 - Додатно ангажовани запослени из сектора за информационе технологије и тзв. *front office* организационих јединица;
 - Ограничено учешће сектора надлежних за унутрашњу ревизију и контролу усклађености пословања;
 - Поред укључености извршног одбора у процес имплементације МСФИ 9, приметно повећање укључености управног одбора и одбора за ревизију;
 - Укљученост спољне ревизије је знатно мања.

- **Класификација и вредновање:**

- *Дефинисање пословног модела* – нису идентификовани значајни ризици и отворена питања изузев, код мањег броја банака, дефинисања начина спровођења анализе код појединачних, нестандардизованих уговора;
- *Спровођење SPPI теста* - решавање проблематике спорних уговорних клаузула које не пролазе *SPPI тест*.

- **Обезвређење:**

- Основни ризик - недостатак података у информационом систему односно неодговарајући квалитет расположивих података;
- Додатна питања - третман државних хартија од вредности, укљученост макроекономских сценарија приликом развоја модела, као и питања начина обрачуна ефективне каматне стопе;
- Проблеми могу настати у процесу техничке имплементације модела развијеног од стране групе или екстерног софтверског решења, као и у процесу валидације истог.

Квалитативни аспекти имплементације МСФИ 9

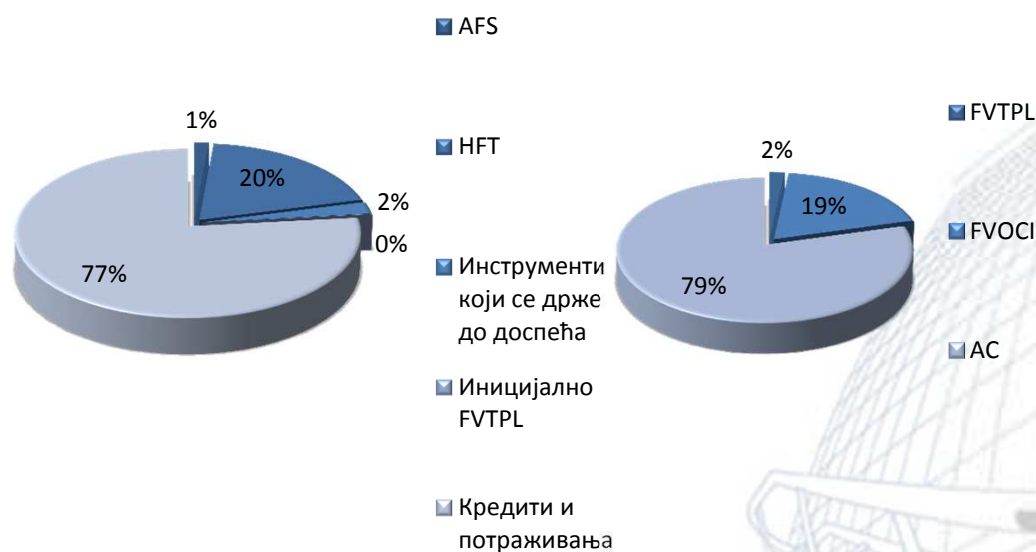
- **Критеријуми за прелазак потраживања из нивоа 1 у ниво 2:**
 - Доцња преко 30 дана;
 - Статус потраживања (да ли је реструктурирано или не);
 - Индикатори раног упозорења;
 - Промена PD-а у односу на датум одобравања кредита.
- **Расподела реструктурираних потраживања (*FBE*):**
 - 55% банака – 100% *FBE* у ниво 2 односно ниво 3;
 - 12% банака – преко 90% *FBE* у ниво 2 односно ниво 3.
- **Критеријуми за прелазак потраживања из нивоа 2 у ниво 3:**
 - Критеријуми за додељивање статуса проблематичних потраживања.
- **Расподела проблематичних потраживања (*NPE*):**
 - 65% банака – 100% *NPE* у ниво 3;
 - 15% банака – преко 90% *NPE* у ниво 3.
- **Утицај имплементације МСФИ 9 на процес одобравања кредита и управљања ризицима:**

Код 50% банака се не планирају измене политика и процедура за одобравање кредита и управљање ризицима услед имплементације стандарда, 30% банака је спровело измене; 20% банака планира измене током 2017. или 2018. године.

Квантитативни аспекти имплементације МСФИ 9

Класификација и вредновање:

- На основу података добијених од Банака попуњавањем другог квантитативног упитника са стањем на дан 30.9.2017. године утврђено је да би од укупне нето књиговодствене вредности финансијских инструмената, у случају примене МСФИ 9:
 - 79% било би класификовано у инструменте по амортизованој вредности, 19% у инструменте по фер вредности кроз остали резултат и 2% у инструменте по фер вредности кроз биланс успеха;
 - рекласификације кредита и потраживања у категорију финансијских инструмената по FVPL су занемарљиве:

Рекласификовање са MPC 39 на МСФИ 9		други Упитник (30.9.2017.)
		Учешће
HFT	→ FVPL	62,32%
	→ FVOCI	37,68%
	→ FVOCI	94,06%
AFS	→ FVPL	3,32%
	→ AC	2,62%
Инструменти који се држе до доспећа	→ FVOCI	1,90%
	→ AC	98,10%
Иницијално FVPL	→ FVPL	100,00%
Кредити и потраживања	→ AC	99,91%
	→ FVPL	0,09%

- промена класификације је само код две банке имала утицај на промену начина вредновања.

Квантитативни аспекти имплементације МСФИ 9

Распоређивање финансијских инструмената у одговарајуће нивое обезвређења и додатна умањења вредности:

- 86,86% укупних бруто билансних и ванбилансних позиција распоређено је у ниво 1, 5,96% у ниво 2 и 7,18% у ниво 3;
- вредност бруто НПЛ показатеља на дан 30.9.2017. године одговара нивоу 3 позиције кредити и потраживања;
- скоро целокупан износ државних ХОВ (97,55%) је распоређен у ниво 1, при чему је једна банка распоредила део државних ХОВ у ниво 2, а једна банка у ниво 3;
- Према прелиминарним проценама, примена МСФИ 9 би са стањем на дан 30.9.2017. године довела до повећања укупног износа умањења вредности за 12,95 млрд РСД или 6,7%, од чега би се 36,2% односило на ниво 1, 50,62% на ниво 2, а 13,18% на ниво 3:
 - a. највећи део укупних додатних умањења вредности по основу примене МСФИ 9 односи се на кредите и потраживања (превасходно сектор становништва) и дужничке ХОВ,
 - b. само две банке су приказале смањење очекиваних кредитних губитака, док је највеће апсолутно повећање истих идентификовано код највећих банака, али ни повећање код мањих банака није занемарљиво (посебно ако се посматра релативно повећање истих),
 - c. покриће бруто билансне изложености исправкама вредности за ниво 1 износи 0,75%, за ниво 2 6,43%, а за ниво 3 64,22%;
- Очекује се додатан раст обезвређења, услед чињенице да банке нису укључиле утицај макроекономских варијабли на параметре обезвређења, као и да мале и микро банке заостају у имплементацији МСФИ 9.

Квантитативни аспекти имплементације МСФИ 9

Утицај додатних обезвређења на капитал и поређење примене МСФИ 9 у ЕУ и Србији:

- Не очекује се значајан утицај на регулаторни капитал, услед високе капитализованости банака, као и постојања потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама:

	одабране банке ЕУ	банкарски сектор РС
Класификација		
АС	76%	79%
FVOCI	8%	19%
FVTPL	16%	2%
Показатељи капитала	0,35-0,5 п.п.	0,39 п.п.
Извор утицаја на капитал банака	додатна обезвређења, уз мањи утицај класификације	додатна обезвређења, уз готово непостојећи утицај класификације
Утицај наспрам величине банака	већи утицај код мањих банака	н/а
Укупно обезвређење према МСФИ 9		
Ниво 1	8%	10%
Ниво 2	14%	6%
Ниво 3	78%	84%

Сага се наставља

- Даљи развој и рекалибрација интерних модела за обезвређење
- Даљи развој макроекономских индикатора
- Последично даљи развој методологија
- Потенцијалне измене процеса.
- Рад на Смерницама за МСФИ 9
- Рад на Смерницама за обелодањивање
- Нови изазови – Смернице Европске централне банке (NPE vs обезвређење и пруденцијална резерва)

**Успешан заједнички рад на пројекту
НБС, банака и УБС и ревизорских кућа**

To be continued...

Народна банка Србије

Хвала на пажњи!

